

JEL D22, M21, O47

Розовик Олена Леонідівна

аспірантка

Київський національний

економічний університет

ім. Вадима Гетьмана, Україна

ORCID: 0009-0000-5532-9696

e-mail: Elena.L.Karpenko@gmail.com

Rozovyk Olena

PhD student

Kyiv National Economic University

named after Vadym Hetman, Ukraine

ДИСКУСІЙНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗРОСТАННЯ БІЗНЕСУ

CONTROVERSIAL ASPECTS OF ECONOMIC EVALUATION OF BUSINESS GROWTH

Анотація. Критично проаналізовано методичні засади економічного зростання бізнесу. Визначено проблемні питання практичного використання методичних новацій в області економічного оцінювання зростання бізнесу.

Ключові слова: розвиток, зростання, економічне оцінювання.

Summary. The methodological foundations of economic growth of business are critically analysed. The problematic issues of practical use of methodological innovations in the field of economic evaluation of business growth are identified.

Keywords: development, growth, economic evaluation.

Питання зростання бізнесу завжди були у фокусі уваги досліджень науковців, яких цікавили джерела виникнення зростання, особливості оцінювання, ключові фактори впливу та способи його забезпечення. Результати критичного аналізу наукових праць щодо зростання бізнесу дозволяють зробити висновок про відсутність цілісної теорії. Можемо говорити про існування великої кількості концепцій та підходів до дослідження зростання бізнесу, які можна виокремлювати в змістових межах теорії розвитку. Проте актуальність досліджень різних аспектів бізнес-зростання тільки збільшується, що пов'язано, перш за все з тим, що саме зростання є певним індикатором та/або характеристикою розвитку. Серед таких питань одним з найбільш обговорюваних на сторінках наукових видань є економічне оцінювання зростання.

Серед науковців, які зробили вагомий внесок у дослідження економічних аспектів зростання бізнесу слід виділити праці Й. Шумпетера, Е. Пенроуз, А. Коуда, Р. Гибрата, І. Адізеса, Л. Гринера, ін. Аналітичні моделі зростання компанії представлені на сторінках досліджень Дж.В. Хорна, М. Кісора, Р. Марріса, Р. Хайса та Р. Нолана, Р. Хіггінса, А. Раппопорта, Г. Арнольда, Т. Коупленда та Дж. Мурріна, ін. Серед українських науковців, які досліджували економічні аспекти оцінювання зростання слід виділити напрацювання В. Верби та О. Гребешкової, Є. Смирнова та Н. Шевчук, О. Мельник та Л. Фролової, ін.

Результати критичного аналізу наукового доробку в області економічного оцінювання зростання бізнесу дозволяє визначити коло дискусійних питань, які потребують подальших наукових обговорень. Так, одним із ключових питань в оцінюванні є визначення того, що саме має зростати. Переважна більшість класичних аналітичних моделей об'єкт зростання визначають як продажі (натуральні та вартісні), прибутки, активи. Проте нерівномірна та нестійка динаміка даних параметрів не дозволяє ідентифікувати ситуацію та зробити аргументовані висновки щодо наявності зростання та його інтенсивності.

Якщо характеризувати більш складні підходи до економічного оцінювання зростання, то слід зазначити, що домінуючим залишається вартісний підхід, відповідно до змісту якого економічним критерієм ідентифікації зростання є вартість бізнесу [1]. Одним з невирішених наукових питань даного підходу є визначення того, про який вид вартості доцільно говорити у контексті оцінювання зростання як кількісної форми прояву розвитку компанії. А також який методологічний підхід до оцінювання вартості є більш прийнятним (доцільним) для використання в контексті визначеної проблематики.

Одним із сучасних підходів до економічного оцінювання зростання бізнесу є ціннісний [2]. Основною відмінністю від вартісного є те, що ціннісний контекст є більш широким та враховує не тільки систему вартісних вимірників, а і таких, які в сучасних умовах є найбільш значущими з точки зору забезпечення економічного зростання. Серед таких, перш за все, варто виділити аспекти, що пов'язані з інтелектуалізацією та цифровізацією бізнес-діяльності, а також аспект соціальної орієнтованості економічних процесів. З точки зору авторів такий підхід в більшій мірі відображає органічну єдність зв'язку розвитку та зростання. Проте виникають проблеми практичного характеру. Так, в практиці діяльності підприємств відсутньою є інформаційна база, яка є необхідною для впровадження існуючих методик оцінювання економічної ефективності розвитку та аналізу зростання. Це не тільки проблема ведення управлінської звітності, а і питання певної культури та якості інформаційного забезпечення управлінських рішень в компанії. Не зважаючи на наявність величезного масиву відкритих даних досить важко знайти достовірну об'єктивну аналітику дані щодо ринку, продуктів, основних акторів ринку, ін. Це також не дозволяє у повній мірі реалізувати ті аналітичні новації, які існують у науковому просторі щодо економічного оцінювання зростання компанії.

Також слід зазначити, що на даний момент і наука і практики мають в наявності значні можливості обробки даних та інформації. Проте, практичне використання таких можливостей обмежується наявністю адекватних даних, які можна використовувати для здійснення як ретроспективного аналізу, так і побудови прогностичних моделей.

Зазначені проблемні питання свідчать про те, що наукові розробки в області оцінювання зростання доцільно в більшій мірі адаптувати для практичного використання з урахуванням не тільки операційної специфіки бізнесу, а і існуючої культури ведення інформаційної звітності, яка по суті є основою для того, щоб зробити об'єктивні висновки щодо кількісної оцінки розвитку підприємства. При цьому на порядку денному постають питання вдосконалення

або формування принципово нових підходів до формування управлінських звітів компанії, які б не тільки забезпечували даними зовнішніх стейкхолдерів, а і формували об'єктивну інформаційну базу для прийняття адекватних управлінських рішень.

Література

1. Дерев'янюк О. Г. Оцінювання економічного зростання підприємств за критерієм капіталізації. *Вісник ХНТУСГ: економічні науки*. 2019. Вип. 206. С. 136-146.
2. Мельник О. В. Ціннісні аспекти економічного зростання підприємств. *Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування*. 2020. № 4. С. 136-143.

References

1. Derevianko, O. G. (2019). Assessment of economic growth of enterprises by the criterion of capitalisation. *Bulletin of KhNTUA: economic sciences*, 206, 136-146.
2. Melnyk, O. V. (2020). Value aspects of economic growth of enterprises. *Economic Bulletin. Series: finance, accounting, taxation*, 4, 136-143.

JEL B410, G380, Z230

Смирнов Євген Валерійович

к.е.н., доцент

Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана, Україна

ORCID: 0000-0002-4869-182X

Смирнов Євген Євгенович

доктор філософії з економіки

Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана, Україна

ORCID: 0000-0002-4869-182X

gmail: s@edim.ua

Smyrnov Yevhen V.

PhD in Economics, Associate Professor
Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman, Ukraine

Smyrnov Yevhen Y.

PhD, Associated Professor
Kyiv National Economic University named
after Vadym Hetman, Ukraine

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ СПОРТИВНОЇ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ

Анотація. В тезах представлені матеріали щодо ефективності існуючої фінансової оцінки спортивних результатів спортсменів в Україні. Враховуючи негативний тренд виступів українських спортсменів на літніх олімпійських

ECONOMIC EFFICIENCY OF SPORTS PERFORMANCE

Summary. The article presents materials on the effectiveness of the existing financial assessment of sports results of athletes in Ukraine. Taking into account the negative general trend of performances of Ukrainian athletes